

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. november 29.
(OR. en)

14340/19

SOC 760
EMPL 574

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Tárgy:	A foglalkoztatásra és a munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó uniós szociális víványok jövője – Irányadó vita

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az elnökség által készített vitaindító feljegyzést az EPSCO Tanács 2019. december 10-i ülésén folytatandó megbeszélés elősegítése céljából.

A foglalkoztatásra és a munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó uniós szociális vívmányok jövője

Napjainkban gyors változásoknak lehetünk tanúi a munkaerőpiacokon és a munkaügyi kapcsolatokban, aminek okai közé sorolhatjuk például az éghajlatváltozást, a globalizációt, a migrációt és az új technológiákat. Az EU-ban rövidesen új jogalkotási ciklus indul, és az új Bizottság is megkezdte hivatali idejét. Időszerű ezért, hogy előremutató vitát folytassunk a foglalkoztatásra és a munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó uniós szociális vívmányok továbbfejlesztése iránti esetleges igényekről. A munka világában bekövetkező változásokat szem előtt tartva meg kell határoznunk, hogy mutatkozik-e igény a meglévő uniós vívmányok naprakésszé tételére és az esetleges jogalkotási hiányosságok orvoslására. Alapvetően fontos emellett az uniós vívmányok végrehajtásának javítása is.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 153. cikke lehetővé teszi, hogy az EU minimumkövetelményeket állapítson meg többek között a munkafeltételekre, valamint a munkavállalók tájékoztatására, illetve véleményük meghallgatására vonatkozóan. A szociális jogok európai pillére meghirdeti a minimumként biztosítandó szociális jogokat, amelyek némelyike már az uniós vívmányok részét képezi, de vannak köztük olyanok is, amelyeket az EU-nak és tagállamainak együttesen kell végrehajtaniuk. A szociális jogok pillére segít annak megállapításában, hogy mely területeken kell fellépni az alapvető szociális jogok megerősítése érdekében.

Az EU hatalmas lépést tett a közelmúltban a Szerződésekben előírt minimális harmonizáció felé például azzal, hogy elfogadta az átlátható és kiszámítható munkafeltételekről szóló irányelvet. E kedvező fejlemények ellenére is fontos gondoskodni arról, hogy a gyorsan változó körülmények közepette senki ne szoruljon ki a munkaerőpiacról, valamint hogy a jogalkotási keret továbbra is kiegyensúlyozott módon szolgálja a munkavállalók és a vállalkozások érdekeit.

A digitalizáció, és ezen belül a mesterséges intelligencia fokozódó használata fontos motorja az új munkahelyek létrejöttének. Emellett új lehetőségeket is teremt a rugalmas munkavégzésre a munkavégzés helyét illetően, ideértve a határokon átnyúló dimenzióval jellemezhető helyzeteket is. Ugyanakkor bizonyos esetekben a digitalizáció megnehezíti annak biztosítását, hogy minden munkavállaló – így például a platform alapú gazdaságban aktívak is – jó munkakörülmények között dolgozhasson. Fennáll annak a kockázata is, hogy színlelt önfoglalkoztatók nyújtanak szolgáltatásokat. Tekintve, hogy a technológiai és a digitális fejlődés – többek között a mesterséges intelligencia – átalakítja a munka világát, az uniós szociális vívmányokat is tovább kell fejleszteni a szociális jogok megőrzése érdekében.

Ursula von der Leyen, a Bizottság megválasztott elnöke a platform alapú gazdaságban aktív munkavállalók minimálbérét és munkafeltételeit azok közé a területek közé sorolta, amelyekre külön figyelmet kell fordítani. A minimálbérrel összefüggésben kiemelte a munkáltatók és a szakszervezetek – vagyis az adott ágazatot és régiót legjobban ismerő személyek – közötti szociális párbeszéd értékét. A szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalások fontos eszközt jelentenek a munkafeltételek közös kialakításához és a bérmegállapításhoz. A platform-munkavállalók kollektív tárgyalások folytatásához való joga olyan kérdés, amelynek a jelentőségét egyre jobban elismerik.

Annak biztosítása mellett, hogy a foglalkoztatásra és a munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó uniós szociális vívmányok kiterjedjenek a munkavállalók megfelelő körére, fontos azok hatékony végrehajtása is. Az uniós szociális vívmányok érvényesítése mindenekelőtt a szükséges erőforrások meglétéén és a végrehajtás nyomon követéséért felelős hatóságok kellő kompetenciáján múlik. A végrehajtás javításának egyik módja a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréje a tagállamok körében, illetve olyan nemzetközi fórumokon, mint az ILO.

A munkavállalók mobilitása nő mind az EU-n belül, mind a harmadik országok irányából. Az utazó munkavállalók védelme, valamint annak érdekében, hogy számukra egyenlő bánásmódot lehessen biztosítani a munkaerőpiacon, naprakésszé kell tenni a jogszabályokat. A tagállamok közötti, valamint az érintett harmadik országokkal való együttműködés javíthatja a munkaügyi normákat és azok érvényesítését, többek között az ellátási láncokon belüli munkakörülmények terén. Jó példákkal és legjobb gyakorlatokkal szolgálhatnak számunkra különböző nemzetközi szervezetek, például az OECD és az ILO is.

A szociális párbeszéd fontos szerepet játszik abban, hogy segítse a vállalkozásokat és a munkavállalókat a gyorsan változó munkaerőpiachoz való alkalmazkodásban, és ezáltal a siker egyik kulcsát jelenti az uniós szociális vívmányok végrehajtásában. Foglalkozni kell az ehhez kapcsolódó azon problémákkal is, amelyeket a Bizottság a munkavállalók tájékoztatása és a velük való konzultáció¹ területén, valamint az Európai Üzemi Tanács kapcsán² azonosított.

A fentiek fényében felkérjük a minisztereket, hogy hozzászólásaik során a következő kérdésekre összpontosítsanak:

- 1. Az új Bizottság által tervezett kezdeményezéseken túlmenően milyen módon kellene továbbfejleszteni a foglalkoztatásra és a munkaügyi kapcsolatokra vonatkozó uniós szociális vívmányokat a jövőben?*
- 2. Mik a fő kihívások az uniós szociális vívmányok végrehajtása terén, illetve hogyan lehetne javítani azok érvényesítését?*

¹ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: A munkavállalók tájékoztatásával és a velük folytatott konzultációval kapcsolatos uniós jogszabályok célravezetőségi vizsgálata; SWD(2013) 293 final, 2013.7.26.

² Jelentés az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról vagy a közösségi szintű vállalkozások és vállalkozáscsoportok munkavállalóinak tájékoztatását és a velük folytatott konzultációt szolgáló eljárás kialakításáról szóló 2009/38/EK irányelv (Átdolgozás) tagállamok általi végrehajtásáról; COM(2018) 292 final, 2018.5.14.